

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

<p>Pest'a Domineca 1/13 juniu.</p>	<p>Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta dóue tablouri pompóse.</p>	<p>Pretiuulu pentru Austri'a pe jan.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe jan.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.</p>	<p>Nr. 22.</p>	<p>Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.</p>	<p>Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.</p>	<p>Anulu V. 1869.</p>
--	---	---	--------------------	---	--	-------------------------------

COPILA BELA . . .

Copila bela,
Tu esti o perla
Pe sinu de flori,
Eu radiu de sóre,
Ce 'n dalbe óre
Te trecu prin nori.
Draga virgina,
Tu esti o dína,
Angeru d'amoru,
Eu peregrinu
Tie me'nchinu
Si te adoru.
Tu esti o flóre
Fermeatória,
Flórea de doru.
Fluturu sunt eu,
Pe sinulu teu
Dorescu sê moriu.

I. C. Dragescu.

PREOTULU DIN MARNAS.

— Novela francesá. —

(Fine.)

„Ce este acolo?” intrebá preotulu, aretandu spre punctulu acela.

„Acolo, — díse Taricu standu — e unu misteriu, care ti-lu predau D.-tale pentru aceea, ce mi-ai impartasítu; acela e unu misteriu de religiune alu Saraceniloru din Marnas. Candu aru

sci ei, cumca le-am vendutu misteriuulu, atunci nime nu m'ar poté aperá in contra resbunarei loru.“

Taricu statù pre unu momentu; apoi continuà:

„Inse eu mi-am perdotu dreptulu de a mai tainuí ceva facia cu D.-ta. Acestu coridoru, care duce pintre stancile de granitu, pune in legatura valea de Marnas cu cea de Anglade. Punctulu acelu luminos, care se vede acolo in departare, e misteriuulu sórelui. Acum de doi secli folosira parintii nostri acestu canalu misteriosu, cu scopu candu voru fi fórté strentoriti de inimici — sê se póta retrage dintr'o vale intr'alta, si asié sê póta scapá.“

„Dar nivel'a acestoru dóue vâli — díse preotulu dupa o recugetare scurta — e fórté diferita. Marnas celu pucinu cu diece metre e mai susu, decátu valea de Anglade.“

„Observatiunea Domniei-tale e fórté dréptá. Inse D.-ta ai potutu observá si aceea, câ fundamentulu acestui canalu e pré cepisiu, asié in câtu usfle amendóue sunt in acela-si gradu a nivelei adeca din amendóue partile se deschidu in fundulu vanei.“

Preotulu nu respunse nimicu; indata i-se concepù unu cugetu. Casualitatea, séu mai bine provedinti'a se parea, câ-i vine intru ajutoriu la implinirea datorintiei lui.

Dupa ce mai mersera înainte vre-o diece minute, ajunsera capetulu canalului. Canalulu peste totu luatu nu putea fi mai lungu, decâtu unu patrariu de óra. Acea, câ padimentulu canalului erá pré cepisiu, se vedea a favorisá planului preotului.

Taricu mersese in tacere pe langa preotu, si totu in acea-si tacere statù langa dinsulu indata.

„Am aflat'o! Am aflat'o! strigà preotulu, privindu panoram'a ce i-se e tindea pe din ainte ochiloru sei in valea de Anglade.

Ei se reintórsera ér la pescera.

Brigadierulu, dupa o cercare indarnica, parasì „crepatur'a diavolului.“

Preotulu cugetà, cumca acest'a va fi momentulu favoritoriu, pentru ca sê initiaze pre Taricu in planulu seu; vorbl o óra intréga, pana candu contrabanditulu lu-ascultá respectu osu si cu atentiune. Din inceputu clatiná din capu din candu in candu; dar incetu incetu fuse prinsu si rapitu de influinti'a, ce o esercea a supr'a lui cuvintele preotului.

„Acum ve pricepu!“ — strigà contrabanditulu cu entusiasmu, — „si asemenea Dniei tale mi-voiu consacrá viéti'a spre complinirea acelu opu . . . Ce, póte sê faca unu omu, acea o voiu face si eu. Inse . . .“ adause elu cu intardiare.

„Ce?“

„Eu trebuie sê fiu liberu, si sê me mescu fara de impedecare.“

„Apoi cu ajutorulu lui Ddieu voiu efeptuf si acést'a“, — respunse parintele Gabrielu.

13. Pactulu.

Candu reintórse a casa parintele Gavrielu, i-fugl înainte Ioan'a. Pre fati'a ei erá tiparita espresiunea unei temeri.

„Oh Dle parinte!“ — dîse ea, — de a-i sci D.-ta . . .“

„Ce?“

„Brigaderulu e in laintru, ve ascépta!“

„Ah, brigadierulu!“ respunse preotulu obositu.

„Elu nutresce suspitiune, m'asiu prinde intr'aceá.“

„Si eu sum convinsu despre acea.“

„Atunci dar Taricu e perdutu!“

„Dóra nu“ — respunse preotulu simplu.

Dupa acea si-duplicà pasii, si peste câte-va minute intrà in chilia, unde lu-acceptá brigadierulu.

Preotulu pasì câtra dinsulu, si-lu bineventà.

„Ti-multiumescu, domnule brigadieru“ — dîse elu, — „câ nu te-ai uitatu de mine in sin-

guretatea mea, pre care asié de raru lu-cauta cine-va.“

Rostignac se sculà, si facù o miscare, apoi ocupandu-si locul de nou, dîse.

„Bunavointi'a domniei tale e fôrte mare facia cu mine, candu ti-dechiari placerea pentru visit'a mea; inse me temu totu-si, câ visit'a-mi de acum nu va avé ceva de totulu placutu pentru domni'a ta.“

„Pentru ce nu?“ intrebà preotulu cu linisce.

„Da fiindu câ . . . dupa cum e vorb'a . . . ce se tiene de mine . . . vomu vedé totu-si . . .“

Bravulu brigadieriu se parea a fi in confusiune indata, ce trebuì sê aduca vorb'a la caus'a visitei sale.

„Déca me vei asigurá, cumca in faim'a, ce s'a latítu prin tóte partile, nu este adeveru, atunci — pe onórea mea dîcu — me voiu retrace.“

„Dar — care fama o cugeti, domni'a ta?“

Soldatulu betranu privì aspru pre preotu, ca si candu ar fi voit'u a-i cetì din ochi. Acest'a inse sustienù in linisce cautatur'a lui.

„Nu ti-aduci a minte?“ lu-intrebà brigadierulu.

„Cugetu totu-si, câ dóra o voiu gâci“, — respunse preotulu suridiendu.

„Oh, asié dara câ nu-e mortu?“

„Elu se afla de totulu bine, ca si domni'a ta si ca mine, ba cu multu mai bine, decâtu mine.“

„Ah, misielulu de elu! Cugeti, câ i-e legatu sufletulu de trupu! O cadere ca acea sê nu-i póta rapí viéti'a?! Me prindu, câ macaru cine altulu si-ar fi ruptu capulu! Dar ras'a acést'a a facutu contractu cu draculu!“

„Cugeti?“

„Cugetu dar! despre acést'a sum convinsu. Dar unde este elu acuma?“

„Me rogu de iertare. Intrebari mi-puni domni'a ta?“

„Da, câ-ci voiescu a sci, unde se sustienea acelu misielu.“

„Eu te pricepu fôrte bine; inse domni'a ta — precum sperediu — totu-si nu vei crede, câ lu voiu vinde si tradá pre dinsulu.“

Brigadierulu sarì in susu, si dandu cu pumnulu pre mésa, strigà:

„Dóra nu ai de cugetu sê-lu tieni ascunsu?“

„Ei, ei! nu te infocá! sê vorbimu cu tóta linisce; mani'a si foculu nu conduce la scopu.“

„Asié e, si nu am avutu dreptu a me uitá de acea, câ unde sum. Dar ide'a domniei tale mi-se pare atátu de curiósá.“

„Me rogu de pucina paciintia, ca sê tractâmu lucrulu. Spune-mi mai inainte, ce ai de a imputá acestui omu?“

„Ce am de a-i imputá?“ Cu aceste cuvinte se scolà Rostignac de nou, dar reculegându-se indata, i respunse:

„Ce am de a-i imputá? Oh, mai nimicu, de nu acea, câ elu e contrabanditu, e hotiu, e ucigasiu!“

„Oh, pré departe te estindi!“

„Ba nici decâtu! Óre nu a descarcatu elu a supr'a mea?“

„Iérta-i! Póte câ a tientitu in domni'a ta, dar m'a nimeritu pre mine! Si eu totu-si nu me caiescu.“

„Domni'a ta póte câ inca in urma i-vei multumí pentru acea?“

„D-ta nimeresci mai bine adeverulu, decâtu precum cugeti“ — respunse preotulu seriosu.

„In urma, ce-mi pasa mie? Despre acést'a altucum nici nu e vorb'a. Spunendu-ti, d. paprinte, cu totu respectulu, care-ti detorescu, ai pré mare incredere in domni'a ta, candu in locu de cani nutresci lupi. Fâ, cum vei binevoí, numi pasa! eu din parte mi ti-apromitu, pana candu nu te voru musc'a puii acestia, nu voiu pune stavila fantasieloru filantropice a domniei tale; inse adi e vorb'a despre altu ceva. O crima s'a comis, si domni'a ta scii locul, unde e ascunsu pecatosulu. Avere-ai bunatatea de a mi-lu aretá?“

„Ba nu!“

„Oh, da asié e tréb'a? Ei bine, dupa bunavointi'a domniei tale! Dar ce va díce consciinti'a domniei tale atunci . . .?“

„Eu nu sum gendarmu“ — respunse preotulu, suridiendu.

„Fórte bine, fórte bine; numai sê nu-ti para reu! Vomu vedé! Ce se tiene de mine, eu voiu scrutá tóte bordeiele din Marnas . . .“

„Si tóta ostenél'a-ti va fi in daru . . .“

„Ah, firesce! sciu eu, câ misielulu si-a cercatu asilu in munti.“

„Acea nu am díso“ — respunse preotulu obositu.

„Oh, sciu eu, cumca domni'a ta nu-lu vei vinde“ — murmurà soldatulu betranu.

„Eu nu vendu pre nimene“ — respunse preotulu suridiendu. La casulu acela de se afla Taricu in munti, ve potu spune chiaru, cumca domni'a ta cu tóta brigad'a domniei tale, ceea ce consta din cincii insi, nu-lu vei aflá.“

„Cu brigad'a mea nu; dar cu gendarmeri'a!“

„Cu gendarmeri'a?“

Brigadieriu scóse din portofoliu unu papiru inaturatu.

„Ací e raportulu destinatu domnului subprefectu din Pamiers pentru giurstarile cele mai nóue din Marnas; eu-lu voiu recercá, ca sê-mi tramita o brigada de gendarmi, ca cu ajutorulu ei sê potu efeptuí prinderea vinovatului. Mai indoiesci-te acum, d. parinte, in sucesulu planului meu?“

„Toema asié, precum ne indoiamu mai inainte.“

„Ah! da óre pentru ce, de-mi e iertatu a te intrebá?“

„Pentru câ raportulu acela, ce-lu tieni in mana, domni'a-ta nu-lu vei presentá.“

„Acést'a totu-si e multu! Ai bunatate a te esplicá mai bine?“

„Cu tóta placerea. In ainte de tóte, candu voru vení gendarmii, Taricu va fi peste frontiere, si ómeniloru domniei tale nu le va remané alta cale, decâtu a se uitá dupa elu. Altu-cumu si subprefectulu inca se va mania pentru acést'a fiind câ nu se póte tramite o brigada de gendarmi numai asié, ca acea-si sê se intórca éra cu manile góle. Si dupa acea mi-e téma, câ vei avé de a respunde.“

„Eu?“

„Domni'a-ta da! câ-ci raportulu domniei-tale va fi caus'a la tóte. Altcum, eu nu sciu, dreptu e, séu ba, dar se díce, câ nici subprefectur'a nu e prebine informata despre domni'a-ta.“

„Acea e asié“, — díse brigadieriu cu o espresiune recugetatória. „Soldatii cei betrani alui Massin'a nu se potu acomodá bine giurstariloru de adi; pre ei nu-i pré potu suferí. Spune-mi, pentruce?“

„Éu nu sciu nimicu din acea; câ nu me ocupu cu politic'a; eu nu am afirmatu alta, decâtu numai adeverulu. Acea e dreptu. S'ar poté folosí acést'a ocaziune, ca sê te puna in pensiune, si in urma sê-ti ié demnitatea.“

„Demnitatea mea? ast'a mi-ar placé sê-o vedu! — strigà brigadieriu, aruncandu o privire dubía a supr'a papirului, ce-lu tienea inca totu in mana.“

„E bine dara, — ostenesce numai pre domnulu subprefectu, ca sê puna in miscare o brigada de gendarmi, pentru ca sê te convingi in urma, cumca cuibulu e golu si paserea a sburatu! Inse din contra . . .“

„Sê audu?“

„Se vorbimu seriosu, si fara de reserva! Pentru mine e de trebuintia, ca Taricu sê remana liberu.“

„Pentru domni'a-ta? Si ce voiesci domni'a-ta cu elu?“

„Acea se tiene numai de mine. Eu am trebuintia de libertatea lui, si voiu ca sê tractediu despre acea cu domni'a-ta.“

„Amu mersu pré departe“, d. parinte, strigà brigadieriulu cu unu aeru impunatoriu.

„Eu nu-ti apromitu bani.“

„Acea o concedu.“

„Soldatulu betranu si-puse raportulu pe mésa, dar fara de a-lu pierde din vederea ochiloru.

„Asculta-mi proieptulu“ — dîse preotulu.

„Lasa pre Taricu liberu, si in patru luni nu-lu cercá. Adi e 15. aprilu; déca ai mai poffí ares-tarea lui in 15. augustu, atunci elu insu-si se va tradá de buna voia.“

„Insu-si de sine se va tradá?“

„Elu insu-si, ti-dau parol'a, me juru!“

„E bine dara! ca sê-ti facu vre-o placere, voiu acceptá; primescu proieptulu!“

„Mi-pare bine“ — dîse preotulu. „Dar cu raportulu acest'a ce va fi acum?“

„Rumpe-lu in dóue, d. parinte!“

„Ba nu, de locu nu; tiene-lu la domni'a-ta! Esceptiunalminte lu-poti tramite in 18. augustu la Pamiers.“

Brigadieriulu se despartí si departá.

Preotulu chiamà la sine pre Petru, si-i dîse:

„Mergi, si-i spune lui Taricu, cumca e liberu; liberu in restempu de patru luni. si cumca in decursulu acestui tempu póte amblá fara de frica, pre unde va voi.“

Copilulu se departá cu pasi rapedi.

Preotulu priví dupa dînsulu, si dîse in sine:

„Patru luni! In tempu'u acest'a trebuie sê se implinésca opulu!“

14. Naufragiu la vederea portului.

Candu a voitu preotulu a dóu'a dí sê-si lase patulu, se simtí de totulu obositu.

„Ce va sê díca acést'a?“ se intrebà in sine.

„Ah, acést'a e cu neputintia! D.-diu nu va lasá sê se intemple!“

Asceptà câte-va mominte, in acea sperantia, câ-i va trece slabitiunea acést'a; apoi voi de nou a se sculá.

Dar petiórele-i tremurau, si se pareau, câ nu voiescu a-lu portá; se imbetà de capu, si i-se intunecara ochii.

„Oh!“ — dîse elu cu frica nespusa, — „óre lasá-me-va D. diu? óre mai tare va fi acést'a debilitate, decátu voi'a mea?“

In momentulu acest'a pasi in chilia Petru. Copilulu erá deja ingrigitu, câ-ci d. parinte facú, ca sê fia mai multu asceptatu dupa sine, ca de comunu.

„Fetulu meu“, — dîse preotulu, — „eu me simtiu fórte debilu. Mi-ar placé a vorbí cu Taricu.“

„Taricu e tocma aice, d. parinte.“

„Chiamá-lu dar, sê intre!“

Contrabanditululu intrà.

Preotulu-i enarà tóte, câte a fostu vorbitu cu brigadieriulu, si pactulu, ce-lu-facuse; apoi adause:

„Patru luni ar fi fostu de ajunsu, spre a-mi realisá planulu. Dar cine scie, pana candu me va tiené morbulu legatu de patu. Dar totu-si trebuie sê me scolu.“

Se mai incercà a se sculá; insedaru, — câ-ci peciórele denegara servitiulu, si cadiù ér obositu in patu.

Ioan'a si Petru intrara in laintru rapede.

Pre preotu lu-apucà o langóre ferbinte, care erá impreunata cu o confusiune spiretualu.

In mominte mai senine eschiamá suspi-nandu:

„Ah, visulu meu celu frumosu! Acum tóte su perdate!“

Ioan'a privea cu o conpatimire adanca la pacientu, versandu lacrimi ferbinti.

Taricu o prinse de mana, si-i dîse:

„Mangaia te! Eu sum aice!“

Langórea incetà pucinu; inse poterile pacientului nu se mai reintórsera, ci devení din ce in ce totu mai debilu.

Tempulu trecea rapede; acumu a trecutu lun'a cea d'antâiu!

Brigadieriulu altu-cumu nu s'a infaciosiatu, ca sê-lu faca atentu pre preotu la apromisiunea sa; elu incungiurá, pre câtu potea, cas'a preotului; si desi vinea câte o data, acea numai pentru acea se intemplá, ca sê se informedie despre sanitatea preotului. Dar si acést'a tacere alui inca erá plina de insemnatate; elu asceptá toc-m'a capetulu.

Lun'a a dóu'a si a trei'a trecú.

Debilitatea a fostu mai incetatu in catu-va; si cu tóte câ si tus'a inca incetase, dar in laintrulu lui operá stricatiunea in continuu.

Candu a vediutu preotulu, cumca nici o sperantia de mantuire nu esiste mai multu, líniscitu se concrediù sortii sale.

Chiamà pre Ioan'a si pre Taricu la patulu seu, le puse manile la olalta si dîse:

„Eu ve voiu cununá, indata ce Taricu s'a

MASINA DE RADICATU CASE.

facutu crestinu; atunci celu pucinu nu voiu fi lucratu insedaru.“

Inca in sér'a acést'a incepù preotulu invetiatur'a catecumenului seu.

Contrabanditulul facea progresu mare; ageimea mintei sale i-erá multu intru ajutoriu.

Invetiatur'a se impartasiá in órele cele de demanétia si de sér'a; cele lalte óre din dí Taricu le potea folosí liberu. Elu se departá, si se reinturná, asié dupa cumu i-placea, — si minune, câ Ioan'a nici odata nu s'a probatu a-lu re-tiené.

Preotulu se parea a fi adancitu de totulu in opulu întórcerei lui Taricu, si nici nu observá, candu lipsea Taricu, si se parea a se fi uitatu de totu de pactulu facutu cu brigadieriu.

Intre aceste dílele treceau; si vení si lun'a lui augustu.

Intr'o dí dorí preotulu, sê-lu duca pana la férestra. Voi ca sê mai privésca inca o data natur'a.

„Domni'a-ta esti fórte debilu, d. parinte“, díse Taricu, — mai ascépta vre-o dóue díle!“

Preotulu priví pre contrabanditu cu uimire, care altu-cumu erá indatinatu a impliní si cea mai mica pofta a pacientului.

Acumu inse nu statù pe langa poft'a sa. Dupa ce a trecutú or'a instructiunei, se sculá Taricu ca sê se departe.

„Unde mergi?“ intrebà preotulu. „Mi-se pare, câ tu de unu tempu in cóce mai tóte órele tale le petreci afara de casa.“

Contrabanditulul si-intórse confusu palari'a in mana, si se parea, câ cêrca dupa vre-unu respunsu.

Ioan'a i-vení intru ajutoriu.

„Lu ascépta“ — díse ea.

„De e adeveru, atunci nu am nimicu in contra. Dar a petrece tóta diu'a afara de casa, la tóta intemplarea e unu modu minunatu de a-si petrece cu tine“, — díse preotulu cu unu surisu seninu.

„Si mie acea tocma mi-place“ — respunse Ioan'a inschimbandu o privire cu Taricu.

„Atunci dar trebuie sê mérga! Eu nu am mai multe de a díce.“

Ioan'a si-petrecù sponsulu pana la usia.

15. S'a implinitu.

Diu'a de 15. augustu a venitu.

Erá o dí frumósa. Sórele lucea limpede pe ceriulu seninu, si lu-salutá corulu celoru patru mii de cantatórie.

Candu se tredí preotulu, se simtí mai tare.

Aerulu celu curatu si radiele cele calde a sóre-lui candidu, cari au strabatutu in chilia pe o feréstra deschisa de diumetate, i-insuflara viétia noua.

Cu tóte câ o atare reinsanitosiare aparinta ca acést'a a unui moribundu adese ori asemena inflacararei cei mai din urma a unei lampe, care e aprópede a se stinge, — dar intru adeveru, nici o asemenare nu e mai adeverata si mai acomodata.

Preotulu poftí pre Taricu; acest'a grabí in laintru.

„Adi e 15. augustu“ — díse elu, — „eu sperediú, cumca — desi ti-va cadé fórte greu, — dar — mi-vei fi intru ajutoriu, ca sê-mi potu tiené cuventulu datu brigadieriu.“

„La tóta intemplarea, de va stá pe langa acea brigadieriu“ — respunse Taricu.

„Oh, elu va stá de siguru!“

„Cine scie?“

„Dar ce speredi tu?“

Taricu nu respunse nimicu la acést'a intrebare; — dupa câte-va minute intrebà:

„Ce tempu frumosu si caldu e adí. Nu-ti va fi cu placere, d. parinte, a iesí la aeru liberu?“

„Eu sê iesu la aeru liberu?“ — díse preotulu cu unu surisu tristu. „Acumu sunt patru luni, de candu nu m'am sculatu din patu. Debi-lele mele pecióre nu me potu purtá mai multu!“

„Acestu servitiu nu se va poftí de la din-sele. Dar totu-si déca voiesci . . .“

„Dar déca asiu voi . . .“

„Am facutu pentru domni'a-ta unu feliu de fotelu; cu tóte câ fotelulu nu e pré elegantu, dar si-va face servitiulu.“

„Unde e?“

„Aice, d. parinte.“

Taricu aretá unu feliu de scaunu.

„Ei, tu esti intru adeveru maiestru de diumetate“ — díse preotulu, — „ide'a ta mi-face multa placere. Asié e asié!“ — adáuse cu unu aeru tristu, — „mi-ar fi placutu fórte a mai vedé inca valea acést'a, unde speramu, câ voiu traf. Dar D.-diu a dispusu altu-cumu; eu me supunu vointiei lui.“

„Nu va fi dar cu placere a folosí fotelulu?“

„Dar cine me va duce óre afara?“

„Eu.“

„Ei bine dar unu omu nu e de ajunsu.“

„Vomu aflá usioru si unu alu doilea.“

„Aici in Marnas?“ — intrebà preotulu cu tonu, care esprimà dorere si indoieia totu de o data.

„Da, aici din Marnas“ — răspuse contra-banditul precisu. „Si pana atunci mi-va ajută Ioan'a de siguru.“

Dupa aceste pacientulu fuse redicatu din patu, si pusu in fotelu, apoi infasiuratu intru unu vestmentu caldu, si dusu afara in porticululu, care erá in aintea casei.

Preotulu se convoi cu placere la tóte aceste.

Dupa acea aruncá o privire spre regiune, care de siguru acumu va sê o vedea mai in urma.

La acést'a privire se uimí; apoi se întórse câtra Taricu, dar acesta a fostu disparutu.

„Ah!“ dîse preotulu, — „si ins'a-si vedea inca me parasesce! Eu nu cunosc acést'a regiune; mi-se pare de totulu alt'a! asié e, casi candu asiu visá!“

Intru adevèru tóta valea erá straformata, casi candu aru fi fostu farmecata. In loculu bordeieloru celoru misere erau casutie curate si albu varuite. Pretutindene se vedeau urmele culturai; pe unde erá mai inainte pamentulu nefolositu, acumu se estindea o campia cu spice aurie.

Din adanculu valei strabatea unu sgomotu vioiu. Barbati, femei si copii se apropieau câtra beserica, pana candu muntii din giuru repetieau ecoulu campaneloru din turnulu celu micu.

Se incepura cantarile solemne si pie.

Portile basericei se deschisera; tóte sufletele din Marnas erau reculese in pietate.

Mai multi preoti stateau acolo in ornatu besericescu in frunte cu unu barbatu, a carui exterioru insulfá reverintia.

Uimirea parintelui Gabrielu crescea in contínuu, pana candu privea acést'a scena.

Acumu pasi mai aprópe de agonisantele preotulu acea persóna besericesca, carui cei-a lalti preoti se vedeau a-i fi suit'a.

Parintele Gabrielu recunoscându-lu, eschiamá:

„Parintele meu! D. episcopu de la Palmiers!“

Cu aceste voi a se sculá, si a genunchiá in aintea episcopului.

Dar episcopulu inbraciosiandu-lu i-dîse:

„Eu insu-mi am venitu aicea, fiulu meu, care sê santiescu opulu teu!“

„Opulu meu!“ dîse preotulu uimitu, — „care opu?“

„Da, insu-ti vedi!“

Multímea poporului, care s'a fostu coadunatu de prin adanculu valei, se apropiá acumu de punctulu acela unde erá preotulu si episco-

pulu, si-si luá in giuru o positiune plina de reverintia.

In fruntea locuitoriloru statea Taricu, tie-nandu pe Ioan'a de mana. Elu pasi in ainte, apoi ingenunchiá in aintea preotului si dîse:

„De o óra — parinte — noi toti, eu si conclocuitorii mei din Marnas, suntemu membrii besericei domniei-vóstre. Domni'a-ta mi-ai crestinatatu, ér consocii mei mi-au urmaritu esemplulu si admonitiunea. Planulu domniei tale, ca ap'a de néua si de plóia sê se conduca prin canalu celu subteraneu, e realizatu. Din valea cea nefolosítoria s'a facutu o regiune cu cei mai frumosi si mai fructiferi agri, si precumu vedi — si exteriorulu locuintieloru nóstre inca s'a stramutatu. Aceste tóte, onorate parinte, ti-le multimum domniei tale si nesuintieloru celoru nobile ale domniei tale.“

„Asié e“ — adause episcopulu, — „si in alu doilea locu acestu omu bravu (la aceste cuvinte aretà pre Taricu), care ti-a inbraciosiatu planulu cu atát'a caldura, si efeptu cu atáta zelu. Elu a conferitu multu la acea, ca sê se faca planulu teu in efeptu.“

„Onorate parinte!“ — dîse brigadierulu, care statea langa Taricu, — nici o data asiu fi cugetatu, cumca d.-ta vei face cu tempu omu de omenia din misiululu acest'a, si mai vertosu, cumca se va face o straformare atátu de fericitória cu valea acést'a si cu locuitorii ei! D. parinte, aceste tóte sunt opulu domniei tale! Ceriulu te va remunerá pentru aceste!“

Parintele Gabrielu mai reculegându-si poterile, facu semnu lui Taricu si Ioanei, sê se apropia.

„Eu ve binecuvèntu“ — dîse cu versu moribundu.

Dupa acea se mai redicá inca odata, si aruncá o privire lunga peste multíme si valea cea scaldata in radie de sóre, — in care se sprimá bucuri'a si dorerea; dupa acea si-inaltia ochii la ceriu, si dîse:

„Ti-multiumescu, D.-dieulu meu! Man'a Ta, darulu Teu, a efeptuitu opulu acest'a!“

Cu aceste cuvinte recadiu; unu suspinu adancu i-sburá din senu; ochii i-se inchisera; preotulu din Marnas erá mortu! — Elu a moritu in mediloculu triumfului seu! Opulu acest'a, pentru care si-a jertfitu tóte poterile, ba chiaru si viét'i'a, erá implinitu.

Adi inca-e binecuvènta memori'a Marnasulu intregu!

Vasiliu Muresianu.

SALONU.

Mésa de toaleta.

Ce frisure aveau Romanele?

Curioase sunt capriciele modei! — Inainte de ast'a cu câte-va decenii o dama déca érá inzestrata cu peru blondinu deschisu, intrebuintiá tóte midilócele ca cu ajutoriulu oleieloru sê scape de colórea uriciósa. Astadi e chiar contrariulu; perulu brunetu trebuie sê se transforme in blondinu, si perulu blondinu in brunetu. — Romanele din vechime au mersu si mai departe. Ele, intocmai ca si creatóriele modei din anii trecuti in Parisu, erau de aceea parere, cá perulu celu mai frumosu, e perulu blondinu tare deschisu, séu mai bine — rosu.

Pentru de a poté schimbá colórea perului, Romanele intrebuintiau sapunu causticu. Pliniu amintesce despre acestu sapunu si dîce, cá asié e de periculosu, încátu déca numai o particica cadea pe trupulu femeii, de locu se umflá. — Din franturile scrisoriloru lui Cato scimu, cá Romanele si-spelau perulu cu lesia; si de vomu da crediementu medicului betranu Teophanu, sntemtu constrinsi a crede, cá Romanele numai ca sê pota avé peru frumosu, aru fi furatu si radiiele sórelui. Dupa ce se spalau cu lesia, si-uscau perulu la sóre.

Pana a nu veni in moda ungerea perului cu diverse oleie, Romanele dupa ce li se uscá perulu la sóre, lu-impresorau cu unu felu de pulvere galbana. — Fliindu perulu bine impresoratu cu pulverea amintita, vineau servitóriele cu instrumente de frisatu si pieptenau perulu parte in vucle, parte netedu, si in fine totu perulu parte lu-undesau intr'o ciapsa rara ca mregi'a, si acést'a se numiá *alantica*. Martial dîce, cá acést'a cépsa érá din piele, érá Lucianu o numesce mregia.

Atát'a e constatatu cá Romanele nu poteau fi fara servitóriele aceste cari nu aveau alt'a maiestria si ocupatiune, decátu a frisá perulu. — Ferulu cu care se incaldiá perulu, pentru vucle, se numiá *calamistru*, érá servitóriele cari aveau ast'a deregatória favoritória se numiau *Uscatórie de cenusia*. — Horatiu inca amintesce despre aceste servitórie, si dîce, cá femeile avute si lucuóse se lipsiau de ori ce servitóriu, numai de aceste nu. — Déca se faceau pregaririle cuviincióse pentru pieptenatu, atunci servitóriele luau oleulu — (adi e necunoscutu, cá din ce se faceau oleiele acele) — si cu o desteritate rara stropiau, din gura, perulu dómneloru lor. Ast'a o afirma Cicero in epistolele sale, ma Martial dîce, cá damele cari se pieptenau cu servitórie, sunt chiar nesce — *parfume-peregrine*, si in versurile sale ataca tare pe Romanele lucuóse — Inse femeile Romane nu considerau multu satirele lui Martial, ci spesiau sume enorme pentru perulu lor. Nu e mirare dar cá Martial in altu locu esclama asié: „Femeile nóstre tóta avereá barbatiloru o sacrifica pentru oleiele de peru, si candu se apropia de noi, tóta espusatiunea de parfumu din Arabi'a fericita ne impresóra si ni se presinta. — Crito, — mediculu imperatesei Plotin'a anumera la dóue-dieci si cinci de plese de oleie, cari tóte le intrebuintiau Romanele la més'a de toaleta. Cele mai bune, renumite si mai scumpe erau oleiele facute din radecini de plante de Indi'a asié numite tufe de *Costum*, si din frundiele plantei numite *Irostacu* de la care apoi si-a luat si numirea. — Negutiatorii de

parfumu, mare parte erau ómeni avuti. De osebitu cei din Antiochi'a si Alesandri'a erau cei mai espterti in computnerea si negutiatori'a astoru oleie.

In fine dupa ce pieptenatulu s'a finitu, si a reusitu bine, servitóriele se dedeau la o parte si cu versu mare in coru cantau „Ah! câtu e de rosu!“ — si ca dómn'a sê se convinga, una din ele pasia nainte cu o oglinda. — Déca dómn'a suridea cu indestulire, atunci pasia nainte alt'a servitória, carea impletindu perulu cu multa maiestria facea o frisura straordinaria ce se numiá *nodu*. Frisur'a acést'a a fostu de totu diversa, si depindea de la istetímea servitórielor, — altcum tablourile si sculpturile aflate de pe tempulu Romanilor, inca ni arata cá frisur'a a fostu fórte diferita. — Tóta frisur'a, fie in vucle séu in impletiture, érá intarita pre capu numai cu unu acú mare. Acestu acú Romanele lu-numiau *acu discriminatu*, — érá Winkelmann *acu de cubu*. Acele de peru se faceau cu multa maiestria. — De comunu acele in capetu trebuia sê aibe ceva capu de omu séu alta figura ca si in dílele nostre. Unele ace aveau capulu lui Isis, altele capete de a dieiloru Romani; afara de aceste ace de peru erau inca si ace simple, si numai pentru aceea erau pretfóse, cá erau de argintu, séu de auru, de multe ori de bronsu, si mai adeseori de osu de elefantu. Acele ce intrebuintéza damele adi, si ce sunt facute cu atát'a arte si spese, nu se potu compará de locu cu acele ce le portau Romanele. — Se potu aflá si adi prin museiele mai insemnate ace de a le Romaneloru, ce adi ca si atunci, sunt atátu de gustóse si frumóse.

„Dintre acele cele mai artificióse din câte am vediu tu pana acuma — dîce Winkelmann — patru am destinsu, patru sunt mai insemnate. Aculu celu mai mare, e de optu policari, in locu de capu se póte observá o statua de Corintu; pe statua stá Vinerea odihnindu-si bratiile pe perulu seu lungu; langa dieiti'a Vinerea stá Amoru cu o oglinda in mana, tienendu-o cátra Vinerea. — Acele tierenelor, inca si in dílele nóstre sunt lunge. — Am mai vediu tu unu altu acú, — dîce totu Winkelmann — pe care se potea vedé bine, cum Amoru si Psyche se imbratiosiau. — Alu treile acú ce mi'a atrasu atentiunea, represintă pe Vinerea si inca dóue persóne, de siguru portretele a doi amorosi.“

La Romane a fostu tare in usu a portá ace, ca acestu din urma, de comunu femeile inamorate aveau portretulu amorosiloru lor scobitu séu ori cum maiestritu pe aculu de peru. Candu s'a sapatu dumbrav'a Pincio din Rom'a, s'a aflu tu intre altele si mai multe ace de peru, parte de metalu parte din osu de elefantu. Romanele iubiau multu si acele ce represintau grupe intregi, séu din mitologia câte unu dieu séu dieitia. — Acele aceste de comunu erau góle si nu a rare ori cuprindeau veninu, precum se póte observá din Tacitu; traditiunea séu mai bine povestile spunu, cá si Cleopatru'a cea frumósa cu astu-felu de veninu s'ar fi inveninatu.

Déca aculu stá bine in peru, atunci pasia nainte alta servitória, carea apoi inchoiá frisatulu. Acést'a servitória érá cea mai invetiata in ast'a arte, de órece cursulu de trei luni l'a absolvatu. Legile Romane a otaritu ca numai acele sunt artiste (in frisura) cari au absolvatu trei luni, érá cele care n'au absolvatu, nu. — Acé-

st'a artista dara punea pe capulu dómnei *Diadem'a* séu *Nimbulu*. Acést'a diadema séu ori cum am numi-o, erá unu cercu de metalu infrumsetiatu cu lantiuri fine, si acést'a erá ornametulu celu mai pretiosu.

Credemu a nu fi fara interesu a aminti cu acést'a ocazione si instrumentele ce intrebuintiau Romanele la frisatu.

Nu incape indoiéla, cá Romanele au cunoscutu pieptenulu, ce se facea mai alesu din puspang séu si din osu de elefantu poleitu, la medilocu cu scobiture deosecite; altu-cum scimu cá si poetii vechi a Romaniloru amintescu peptenile Romaneloru. Cumca friserelle Romaneloru din vechime, cunoscut'au secretele si instrumentele friseriloru de adi, nu se sci; atát'a inse potemu afirmá, cá pe langa tóte instrumentele ce se inventéza in dílele nóstre pentru frisura, nu sunt asié atificiose, ca a frisereloru Romane. In timpurile cele mai vechi, femeile Romane si-portau perulu de comunu pe virfulu capului adunatu in vucle si apoi lasatu inapoi, interitu prin o prima angusta. Acést'a moda se póte observá la tablourile ce represinta Romane din vechime.

Ovidu díce — in opulu seu intitulatu „*Maiestri'a amorului*“ — cá mai curendu s'aru poté numerá fruptele fagului, decátu a descrie portulu de peru si gustulu deosebitu in frisura a femeiloru Romane.“ — Pe langa tóte aceste insíra elu vr'o optu Romane, cari portau frisura a la guitarre, adeca frisura in form'a cornutielor. Recomanda pe de alt'a parte, ca femeile Romane cari au fetie lunguretie sê-si netediésca perulu pe crescetu, si sê-lu pieptene in vuclele dar numai in partea din dreptu, ca asié vuclele sê cadia pe umeri in unde fantastice. — Din contra femeiloru cari au fatia rotunda, li svatuesce ca sê-si faca frisur'a asié, ca perulu sê fia totu concentratu pe capu.

Ori cátu a fostu de osebitu frisur'a Romaneloru, totusi dóue urme fundamentale se potu observá. Un'a e, frisur'a in vucle, arsu cu feru, ce se deosebiá de frisur'a neteda si erá despartíta prin o prima aurita séu si de margele, si care dá unu farmecu fetiei frumoase; si cealalta in impletiture nenumerate asiédiatu pe virfulu capului si intaritu cu aculu, celu mare, cu aculu discriminálu. — Juvenalu si Martialu amintescu inca si de a trei'a plésa de frisura si anume, in vucle pe partea de nainte, éra dinapoi cu chice gróse.

Creatóriele modei la Romani erau virginele vestale, sociele si amantele imperatiloru. Si astadi potemu face deosebire — scrutandu banii Romaniloru — intre frisur'a Poppei, a Plotinei, Faustinei si a Soámiastei. — Cátu de in graba se schimbá frisur'a Romaneloru potemu deduce si de acolo, cá statuele imperateseloru asié se potau, ca frisur'a sê se póta luá si a sê pune alt'a in locul ei.

Romanele cari aveau peru de totu negru, lu-tun-
si-lu vapseau, si nu o data si-cumperau peruca de blondinu séu si rosiiu. In dar se nisuiu poetii cu versuriloru sarcastice pana la extremitáti, Romanele cu romasu fidele pe langa frisur'a lor. L.

Curierulu modei.

— Pest'a. —

Cu inceputulu sezonului de véra espusetiunile pravalieroru modiste se transformara in gradine de flori, incátu de o parte colorile varie ale batisteloru franceze fine, éra de alt'a pompozele girlande de flori ale vestmintelor de moda, imitéza natur'a fórté fidelu.

Mai nainte de tóte voiu aminti desemnele pré frumóse ale vestmintelor numite „*Millefleurs*“, adeca „o mia de flori“, cari intru adevéru ni represinta mi de flori intr'unu modu admirabilu.

Am vediutu in o pravalia vestminte franceze din batistu, aceste sunt creatiunile cele mai nóue ale modei. Me voiu incercá a le descrie.

Subvestmentulu e albu, impresoratu cu millefleurs mici, si incungiuratu de increstiture de $\frac{2}{3}$ rifu late, e decoratu cu cáte unu buchetu pomposu si mare. A supra acestuia se estinde o tunica vénéta, asiédere decorata cu increstiture floróse, precum si flórea care atérna in josu, si care se face din mater'a de millefleurs a subvestmentului.

Vestmintele provediute cu subvestmentu galbenu asemene sunt in modu si sunt frumoase. Scurteic'a e decorata cu bordure asemenea subvestmentului. Aceste haine se potu capeté in tóta colórea.

Asiédere sunt nóue si vestmintele pistrítie din percal, pe a caroru subvestmentu se intrebuintéza materia pistrítia mai mare, éra pe tunica mai mica.

Pentru sesonulu scadeloru sunt fórté acomodate vestmintele de „*toil de Chine*“, cari au numai o colóre, ceea a paiului, si stralucescu frumosu.

In genere pentru sesonulu de véra mai de trebuintia sunt vestmintele, cari se potu spelá, — de aceste se afla de vendiare in tóte pravaliele.

In locu de palariile de dintele, multu portate pan'acuma, incepe introductiunea palariilor de paie si de peru de calu. Formele si decoratiunile acestora sunt nenumerate, incátu abié se potu descrie. Sunt pré frumoase palariile de paie de la Brusel'a, cu decoratiuni de dintele negre, intre cari se aplica flori de campu. Am vediutu o palaria de ast'a decorata si cu spice de gráu si cu macu rosiiu de campu.

CE E NOU ?

* * (*Diet'a Ungariei.*) In septeman'a trecuta au urmatu si s'a incheiatu desbaterile speciale a supra adresei. La aline'a a patr'a deputatulu V. Buteanu in numele seu si a mai multoru consoti propuse unu amendamentu, in care se indegetá necesitatea deslegárii indestulitorie a cestiunii natiunalitátiloru. Dintre deputatii romani vorbira pentru amendamentu domnii: Cucu, Hodosiu, Borlea, L. Jonescu si Babesiu. Daputatii magiari, inca si cei din stang'a estrema, vorbira toti in contra-i, — si la votare nu-lu partinira decátu numai cei subscrisi. Dupa aceste deputatulu Cucu in numele seu si a consotiloru sei facu unu altu amendamentu relativu la cestiunea Transilvaniei, partinitu prin cuvintare numai de cátra dlu Hodosiu. Se subintielege, cá la votare si amendamentulu acest'a cadíu. Dupa aceste adres'a s'a primitu fara nici o modificatiune.

* * (*Dóue cercularie episcopesci.*) Din adinsu n'amu vorbitu pan'acuma despre cerculariele parintelui episcopu Szilágyi, acuma inse inregistrámu si noi, cá Santí'a Sa a emisu cátra cleru si poporeni unu cerculariu, in care i provóca sê aléga deputati pentru congresulu autonomiei catolice din Pest'a, si i svatuesce cu o naivitate admirabila sê despretiúiesca opiniunea publica esprimata pe calea diuaristice, si recumenda a se alege trei mireni dintre cari doi insi sunt redactori. Abié peste cáte-va díle emise unu altu cerculariu, in care in locul redactoriloru, recumendá pe altii, —

adaugandu la ambele cercularie, câ nu voiesce sê faca nici o presiune. Credemu!

** (Metropolitulu Ioane Vancea) asîsdere a emisu unu cerculariu in obieptulu alegeriloru la congresulu autonomiei catolice din Pest'a, „de cumva adeca respectivii voru gasi nu numai consultu, dara tocmai si recerutu a nu absentá de acolo, unde potu sê ni subverse mari interese.“

** (Unu telegramu de la Lugosiu) anuncia, câ adunarea greco-catoliciloru de acolo a decisu unanimu nealegerea pentru congresulu romano-catolicu din Pest'a si recercarea ordinariatului pentru convocarea sínódelor diecesane si metropolitane.

** (Esemplu de imitatu.) Dlu prepositu capitulariu de la Lugosiu Stefanu Moldovanu publica in „Gazeta“ stare fonduriloru diecesei Lugosiane.

** (Cu multa parere de reu) aflaramu din protocolulu Asociatiunii Transilvane, câ ministeriulu ungurescu n'a datu recerutu a concesiu pentru susceperea domnilor V. A. Urechia si B. P. Hajdeu de membrii onorari ai numitei Asociatiuni. Ne mirâmu de acést'a procedura a guvernului, cu atâtu mai vîrtosu, câci Asociatiunea Transilvana e societate curatu literaria si menita pentru inaintarea culturai populului romanu, o societate din care politica e eschisa; deci guvernulu n'ar fi trebuitu sê proceda din motive politice in afacerea acést'a. Séu nu ni este permisu nici macaru sê aducemu tributulu recunoscintei nóstre acelor conationali ai nostri cari pe terenulu literaturai romane si-au castigatu unu nume stimatu de toti?!

** (Societatea „Transilvani'a“) a serbatu a trei'a aniversaria a sa la $10/22$ maiu in presinti'a unui publicu numerosu. Foile de la Bucuresci, ca totu-de-una, asié nici acuma nu publica nimica despre decurgerea acestei solenitâti.

** (O modesta rogare) adresâmu diuariului „Trompet'a Carpatiloru“, ca adeca sê provóce pe colegulu nostru de la „Curierulu de Jasi“, câ deca in fia-care numeru alu seu are delicateti'a d'a reproduce noutâtile nóstre esterne, sê binevoiesca a numi isvorulu, câci atunce „Trompet'a Carpatiloru“ nu va mai fi silita a comite acea anomalie ce a patit'o in nrulu seu de la $18/30$ maiu, in care dupa finea unei reproductiuni mai de dóue colóne din fói'a nóstra, citéza de fontana pe „Curierulu din Jasi.“

** (Conferinti'a literaria) a societâti de leptura din Oradea-mare s'a tienutu la termiculu anuniatu cu multu succesu, asistandu unu publicu frumosu, adunatu din cele mai indepartate locuri.

Literatura si arte.

** (O intrebare.) Ne rogâmu de delegatiunea societâti academice romane sê ni spuna, candu va apare gramatic'a premiata in sesiunea trecuta? Noi asié suntemu informati, câ societatea academica dispune de unu capitalu frumosu. Deci ce e caus'a, câ gramatic'a nu mai apare?

** (Poesii ilustrate.) Amiculu nostru I. C. Dragescu ni anuncia, câ si-a propusu a ilustrá poesile sale. Ilustratiunile voru fi esecutate de câtra unu celebru artistu italianu. Pretiulu va fi 1 fl., editiune ilustrata 2 fl.

Din strainetate.

△ (Epistol'a lui Garibaldi.) Amicii si stimatorii lui Garibaldi in lun'a trecuta i adresara o epistola, in care si-au esprimat stim'a si iubirea loru câtra dînsulu, pentru meritele lui de pana acuma. Eroulu de Caprer'a din asta cauza s'a adresatu câtra redactiunea fói „Movimento“ cu urmatóriele cuvinte: „Stimate dle Redactoru! Ai bunatate si multiumesce in numele meu pentru aducerea aminte a amiciloru mei; ei me onóreza cu mai multa atentiune, decâtu câta meritu. Spune-li ca sê-si aduca aminte si de altii, si mai alesu de colonelulu Avezzano, care in anulu 1849 a fostu ministru de resbelu, si faptorulu celu mai escelinte alu luptei pentru libertate, caruia eu am fostu numai unu subordinatu, si ca atare de abié meritu a fi amintitu. Figur'a lui maiestetica érá in totu loculu si mai alesu in midiloculu pericului. Stimati betranulu, si mai alesu deca e asié de betranu, ca eroulu colonelu. Garibaldi.“

△ (Datoriele esreginei Isabel'a.) Ministrulu de financia din Spani'a, respundiendu la interpelatiunea unui cortesiu, a dîsu, câ esregin'a Isabel'a e datória cassei cu trei-dieci si siese de milióne de florini. Éra ministrulu de comerci facu cunoscutu, câ din museele mai mari, au peritu siepte sute patru-dieci si cinci de tablouri pretióse. Cortesii au esmisu o comisiune, care va cercá scrisorile fostiloru ministri si mai alesu a ministrului de financia. In Spani'a e o neindestulire generala pentru pradarea si neeconomisarea guvernului caditu. Pe stradele Madridului se potu audi multe injurâri.

△ (Ce a dîsu betranulu Rotschild despre bursa.) Milionerulu de Francofurt a dusu o data cu sine pe unu amicu alu seu la bursa. — Amiculu bachierului intre altele l'a intrebatu, câ in ce stâ escamatori'a séu magi'a pe bursa, de órece acolo totu aceia-si ómeni jóca. Rotschildu a respunsu: Dta dara nu pricepi, cum se póte ca sê dobendésca cineva pe bursa, deca in tóta diu'a jóca totu aceia? Intru adevéru nu pricepu, — dîse neespertulu — mi-inchipuescu câ in fine nime nu pierde. Te insieli — dîse bachierulu, uite-te in juru, anumera câti gesticulédia aice adi? Ei bine, — si incepu a-i anumará, si apoi intorcandu-se câtra milionerulu i dîse — „patru-spre-diece.“ Vedi asié, peste dóue septemani vina éra, si anumera-i de nou. Peste dóue septemani mergandu éra la bursa, a aflatu câ sunt numai unu spre-diece — Vedi cei trei cari lipsescu sunt inghititi de cesti alalti. — Asié dara totusi ce trebuie sê faca omulu sê dobendésca? l'u-intrebá cu necasu amiculu seu. — „Sê faci ca si aceia cari mergu in scaldá rece, sari in laintru o data si éra sê sari afara.“ Acést'a anecdota o enerédia o fóia de acolo si díce in fine, câ amiculu bachierului a si cerdatu a sari, si a fostu norocusu, câci adi e unulu din cei mai renumiti milioneri.

△ (Nenorocire in Mecsico.) La finea lunei trecute a fulgeratu in beseric'a din Oj-Calient tocma cand érau mai multi in laintru. Ceriulu besericei s'a ruinatu si mai multi capetara rane grele, éra altii fura astrucati sub ruine. Dupa scirile mai próspete, numerulu mortiloru se urca la o suta si a raniloru la patru-dieci.

△ (Opulu lui Renan.) Cetimu, câ in dílele aceste va apare unu opu nou in Paris la librari'a lui Lévy. Titlulu cartii va fi „Saint Paul“ (S. Paulu apost.) ca urmare la „l'Histoire des origines christianisme“ (istori'a originei crestine). In acestu opu autorulu presinta unu tablou frumosu din lucrârele si caletoriile aposto-

lului Paulu si descrie cu colorii vie si cu fidelitate toti pasii apostolului. Oplu e prevediutu: si cu o mapa depinsa de Kiepert, membru la academi'a din Paris.

△ (*Teatrulu si studentii.*) Este lucru cunoscutu — dîce o foia din Berolinu — cã tenerimea studiösa iubescu multu teatrulu. Ostasiulu pentru cãti va sou pöte intrã in ori care teatru in ori ce orasiu, era studiosii séu sunt eschisi cu totulu pentru cã la ei de comunu banii sunt pucini, séu numai a rare ori potu ajunge la parale, ca apoi sé pöta cercetã teatrulu. — Ast'a a observatu si teatrulu regescu de aici, si pentru aceea a si facutu dispusetiuni ca pe semestrulu de iërna, tenerii studiosi sé capete locu in parteru cu pretiu förte micioratu. — Tenerimea imbucurata de acést'a favöre a adresatu o multiumita dirigintelui de la teatrulu regescu.“

△ (*In Madridu*) se pregatescu la o lupta de tauri. Diariile de acolo prevestescu cu placere cã publiculu va fi numerosu cu atãtu mai vertosu, cã representatiunea va fi interesanta si pentru scopuri filantropice. Petrecerea va fi sub conducerea contesei Montijo, princesei de la Torre si inca o alta dama de rangulu inaltu. Ele voru infrumsetiã grumadiulu invingatoriulu.

△ (*Date statistice din Neapolea.*) Diariulu „Pungolo“ anuntia urmatöriele date statistice förte interesante: „In Neapolea se gasescu o mia siese sute siese-dieci si patru de cafelele, optu-sute cincidieci si siepte de pravalii de vinu, cincisute optu-dieci si patru de crisme diverse, trei sute optu-dieci si optu de otele, patru mii döue sute nöue-dieci si trei de birje, o suta si cincisute diuare, o suta optu-dieci si nöue de tipografii, siese sute döue-dieci de advocati, o mia treidieci si patru profesori, döue-sute siepte-dieci si doi de medici, siepte-spre-diece teatre si siese institute de scaldã. Din aceste date dara se vede, cã neapolitanii beau cu multu mai multa cafea, ca beuturi spirituöse, si intru adeveru ömenenii betivu sunt rari pe acolo; cumca li place miscarea si totdeodata si comotizarea se vede din acea, cã au trebuintia de birje multe; morbosii sunt in numeru mai micu de cãtu in alte parti; iubescu multu disput'a si procesele; mai multi sunt profesori decãtu invetiacei, mai multe-su tipografille decãtu diuarele.“

△ (*Curiosul*) esclama unu diariu din strainetate, — am auditu si am cetitu despre multe nenorociri, cum se aprindu si ardu vestmintele femeiloru in beserici, teatre, baluri, langa mäsa de toaleta, — numai un'a nu am auditu si cetitu cã atare femeia sé se fi aprinsa la vestminte langa — vét'r'a focului!

△ (*Poetele de Hindostan.*) Nu ni permite spatiulu a poté scrie mai pe largu despre poetele de Hindostan, ne marginimu totusi a ve impartasî câte-va sîrea despre dinsele, estragandu din unu diariu de Parisu. „Literatur'a moderna a Hindostaniloru inca are mai multe scrietörie insemnate, in tocmã ca Francesii, Germanii séu Englesii. Si in Hindostan se afla autoritãti pe carier'a literaturei, e dreptu nu ca George Sand séu George Eliot. Poetele de Hindostan pe langa numele familiaru mai capeta si unu altu nume relativu la opurile loru. Mai insemnate din ele sunt urmatoriele: Princes'a Khala conumele Amic'a Badz (lun'a plina a femeiloru). Pe Amat ül Fatima o numescu Jizabib (döмна); pe un'a din cele trei Bayadere o onorara cu — conumele Far Baksch (impartitörea voiosiei) pe cele lalte döue Zuga (lucörea) si Jan (glori'a). — Jan la anulu 1846 a edatu unu tomu de poesi in Laknau. Poesiile ei fura cetite cu placere, si au facutu mare sensa-

tiune in cetitori. Atunci erã in otate de trei dieci si siese de ani. — Mai de parte: Taswir (chipulu frumosu). Jas (desperarea) si Lurajja (steu'a.) Dintre töte poetele Hindostaniloru mai renumita si mai buna scrietöria e Ramji dit Nornau. Spunu cã limbagiulu si stilulu ei placutu a uimitu pe toti in cãtu nu sunt in stare a o lauda biografistii Hinodostani. Pe langa talentulu ei raru, e un'a din cele mai frumöse femei din lume. Cognumele ei este Nazahat (atragatöria) in anulu 1848 a fost in culmea renumei sale.

Felurite.

△ (*Masîna de radica tu case.*) Era o inventiune nöua. Geniulu intreprindietoriu alu americaniloru e raru in felulu seu. Este curiosu acea, cã americanii ce-si propunu odata lu-si finescu, intrevina ori si ce pedece, apare ori si cãtu de ridiculöse. Si ca sé documentãmu on, nostri cetitori cele afirmate, vomu spune pe scurtu esplicatiunea ilustratiunii din numerulu de adi ce ni presinta o masîna inventata in dîlele nöstre, masîna de radica tu case. — Cetatea Chicago, cedificata pe tiermuri lacului Michigan, e espusa de multe ori la esundarile apei, ma diace intr'o morastina uriciösa, stradele-i sunt tinöse, paretii caseloru umede. Multi si-au batutu capulu, ca sé invente o masîna, prin care apoi sé se pöta delaturã umediäl'a periculösa. In fine s'a si aflatu unu modu, adeca a aredicã casele mai susu. Inventiunea erã facuta, numai indeplinirea a lipsitu. Inse ingenerii nu se lasara de rusîne, ei compusera unu felu de masîna de radica tu. Incercarea prima a produsu rezultatulu doritu. Unu otelu grandiosu, cu cincisute etage, fu incercarea cea mai cutesetoria. Radicarea s'a facutu cu ajutoriulu a siese sute de masîne de radica tu si in decursu de döue-dieci si septe de dîle a si fost gata cu radica tu, fara ca folosirea otelului sé fia impedecatu cãtu-si de cãtu. Greutatea edificulu a fostu döue-dieci si döue de mii de tonne.

△ (*Dumas si artistitulu.*) Betranulu Dumas iubi'a multu pe unu artistu din Britani'a, si-propuse dara cã va scrie despre elu unu romanu séu o piesa. Peste o luna pies'a a fostu gata si „Kean“-lu s'a si jocalu pe scen'a teatrului „Odeon.“ Autoriulu se uitã cu o interesare la nöua sa piesa, inse publiculu nu i-a placutu de locu. Dumas se catreniã multu pentru ce nu-i place publiculu pies'a lui, era publiculu defaimã pies'a neincetatu. Candu s'a reprezentatu a treia öra pies'a „Kean“ publiculu a fostu förte pucinu, si cari au venitu, au venitu numai ca sé o pöta defaimã si mai bine, si sé fia martori oculari ai caderii. Dupa scen'a a döua, Dumas a grabitu la dirigintele teatrului pe care l'a aflatu pe scena, si l'a rogatu, ca sé anuntie ce-va cauza de sistare, cã d. e. careva dintre artisci e morbosu séu ori ce, ca pies'a sé fia intrerupta. Dumas a facutu acést'a pentru ca sé nu patiesca rusîne. — Dirigintele indata se duse la Lemaitre care jocã rol'a principala si i-a descoperitu dorintiã autoriulu si scandalulu ce potea sé urmeze. Artistulu si atunci, ca totu-de-una, siedea langa ploscele de vinu. Audiendu artistulu cuvintele dirigintelui, si aflandu-si vatemata ambitiunea erupse in blaste, si ingiurã töta lumea, dar mai alesu publiculu si pe Dumas, cã-ci ei presupunu despre elu ca e biétu. „Voiu sé jocu, — dîce cu furia voiu se jocu, ca sé le aretu, cã cãtu de tare se insiela! — Déca nu-mi veti concede, atunci voiu sé facu unu scandalu, cãtu nu me veti uitã nici odata.“ Dirigintele o luã pe picioru, cã-ci

artistulu infuriatu incepuse a privi pre ploce, si a mesura cu ochii departearea intre dînsii, — si grabi la Dumas cui apoi spuse cum a patitu. Dumas response suridiendu: „Se pare, cã asié a decisu dieii, ca asta sêr'a sê cadu cu totulu.“ Cortin'a se aredicã; Dumas dintr'o logia asteptã cu paciintia aceea, ce trebuia sê se intemple. — Kean a pasitu nainte si se întorse cãtra o logia de rangulu primu si cu o vóce teribila a tienutu unu monologu lungu logei cu care sta vis a vis, unde „inimicii lui s'au incubatu“ unde „nisuescu pentru perirea lui“ unde „lu-intituléza de betívu.“ Dumas a facutu sgomotu si strigã ca sê-lu alunge de pe scena, sê „nu-lu lase sê vorbésca mai departe cã-ci e nebuu, vatemala in publicu.“ Inse artistulu nu s'a confundatu ci a continuatu: „Asie? nu ve place? strigati numai, Kean nu va stã poternicu ca stanc'a, pre elu nu-lu veti poté sdrobi, o voi vrabii!“ Din logie éra se audíra cuvinte adresate políciei: „Aceste sunt nesuferibile, aruncati afara pe comediantulu!“ Artistulu si mai tare a vorbitu si se întorse la alta logie, si urlã ca unu selbatecu, de tremurau scaunele teatrului. Cea mai mare parte a publicului a cugetatu, cã acele se tienu de piesa. Incepura a aplaudã pre Dumas si pre artistu. Cunune si buchete de flori sborara la petiórele autoriului si a artistului. Dumas a seceratu invingere, inimicii lui inca l'au aplaudatu cugetandu, cã elu a adausu acést'a scena la piesa. — De atunci e in asta piesa dialogu intre Kean si publicu care decomunu e partea cea mai interesanta din asta piesa. Dumas apoi s'a impacatu cu artistulu si l'a rogatu se remana in secretu. Ast'a intemplan pe ambi i-a scapatu de rusíne.

△ (*A jocatu bine.*) Regele Ludovicu I a fostu parthenitoriulu celu mai mare ai artiloru, cu de osebi i placeau dramele, si de multe ori conversã cu artistii. O data, candu dóm'n'a Cramer, renumit'a artista pe acele tempuri, si-ar fi serbatu jubileulu de cinci-dieci de ani in München, regele a concesu unu beneficiu in onórea si favórea ei. Se intielege de sine, cã teatrulu a fostu indesuitu, aplause si urári resunara fara fine. — Dupa representatiune s'a datu unu banchetu in onórea ei in „Arborulu verde.“ Aice se adunau de comunu artistii. Pe la mieidiulu noptii se ivesce regele fara de a fi presupusu cineva si se indesã intre cei cu voia buna. Domn'a Cramer siedea chiar cu spatele cãtra usia, si asié nu a observatu intrarea regelui. Domnitoriulu se apropiã de dîns'a in virfulu degeteloru, si ajungandu la spatetele ei, i-a astupatu ochii cu palmele si o întrebã: „Cine e aice?“ — „Ahl éra esti dta dle L! Cãtu de bine sci imitã versulu regelui.“ — „Asié?“ — „dise maiestatea surprinsu — asié de bine me scie imitã domnulu acést'a? sê vedemu, sê audímu!“ — „Te rogu maiestate, eliberéza-me de acést'a sarcina“ — dise artistulu inchinandu-se. — „Ba, din contra — dise regele — dorescu, ti-demandu.“ Artistulu se inchinã de nou, si apoi se asiezã langa o mésa mica dîcandu: „Me rogu, chiamati in laintru pe secretariulu cancelariei mele, pe dlu Riedl.“ — „Bravo! eschiamã regele — me imitéza de minune.“ — „Ce doresci maiestate?“ — continua artistulu cu unu tonu nasal. — „Bravo, bravo — erupse regele — tocmã cum asiu audí pe Riedl. Pare cã e elu. Dta esti artistu eselinte!“ — „Riedl, iubite Riedl — continua artistulu imitandu éra versulu regelui — tramite mane comicului artistu L. 200 florini din cass'a mea propria. — Acestu artistu imitéza pe ori

cine de minune, inca si pe mine. — Merita! tramite-i, dar sê nu uiti!“ — „De minune — dise regele uimitu — dta ai poté vinde tóta tiér'a mea in numele meu. Te rogu taci, cã-ci acuma nici nu sciu, dta séu eu sum eu? — Mane vei capetã trei sute florini din cass'a mea propria.“

Gâcitura de siacu

de Elisabet'a Olteanu.

Lu-	sa	te	ta	dór-	sus-	si	Ér'
da-	cep-	n'a	Dor-	a ta	ni,	me	pi-
ti-ó-	pres-	mi	cri-	si	mi	tu	nu
des-	si	mi	ru-	ti	gu-	ni.	gra-
se	gra-	-o	mó-	Dor-	dul-	mai	ritia,
mi	ti	tá	co-	sa-	a-	ti-ó-	ce-a
la	ro-	sa,	ná,	fru-	Pres-	Dul-	sus-
Es-	Dor-	pi-	te	ce	pi-	mea	sa,

Se póte deslegã dupa sarutir'a calului.

Deslegarea gâciturei numerice si de semne din nr. 19.

O flóre mititica,
Unu verme micu atomu,
Ori ver-ce este striga
Cã tu esti alu seu Domnu;
Chiar mórtea candu ne-adórme,
In bratiurile sale, — Cã-ci —
Totu mare esti tu Dómne,
In lucrurile tale!

J. Grozescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domnisiórele Luis'a Mungu n. Balcu, Susana Popu; si de la domnii Stefanu Abrudanu si Basiliu Juga.

Post'a Redactiunii.

Dlu Filtch in Sibiu. Tramiteti-ni 650 de esemplarie. Apoi vi vomu tramite socotél'a.

Versulu: „Dlui P. A.“ nu se póte publicã. Celelalte asidere nu.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alexandru Koesi in Post'a. Piat'a Pesciloru, Nr. 9.